

NOTA

Nº35

BENE

Наше Різдво

«NOTA BENE»
випуск № 35
січень-лютий 2025

ГОЛОВНА РЕДАКТОРКА Ксенія Москаленко
ВЕРСТАЛЬНИЦЯ Поліна Власенко

РЕДАКТОРКИ Анастасія Заборовець
Кіра Даценко
Ксенія Москаленко
Поліна Сухенко

АВТОРИ Владислава Орел
Владислава Лещук
Христина Іванойко
Єва Буняк
Єлизавета Дмитренко
Єлизавета Дроздова
Поліна Власенко

ШЕФ-РЕДАКТОРКА Тетяна Фокіна

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ:

Фаховий коледж «Універсум» Київського столичного університету імені Б. Грінченка
Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

Адреса редакції: проспект Л. Каденюка, 16 (Ю. Гагаріна) Київ, 02094.
Редакція може не поділяти авторські висловлювання в опублікованих статтях.
Використовуючи матеріали публікацій цього випуску, ви зобов'язуєтесь посилатися на «Nota Bene».

Але не сумуйте! Ми будемо жити,
Ще темрява нас не здоліла.

ЧИТАЙТЕ
У ВИПУСКУ:

«Репресоване Різдво»: як радянська влада переслідувала вертепи.....4

Над вертепом зірда ясна на весь світ засіяла: історія українського вертепу.....6

Мелодія Різдва: як український «Щедрик» став однією з найвідоміших різдвяних пісень світу.....8

Дідух, павук та кутя - атрибутика українського Різдва10

Як змінювалась головна новорічна ялинка України?.....12

Чому 25-го, а не 7-го?.....16

Українське Різдво в умовах війни.....18

Новорічні традиції різних народів.....20

Репресоване Різдво: як радянська влада переслідувала вертепи

Сьогодні українці можуть вільно святкувати Різдво: вітати колядками рідних і сусідів. Але менш ніж пів століття тому радянська влада розгорнула каральну операцію проти української інтелігенції за новорічно-різдвяні вертепи. Зазначається, що КДБ УРСР стежив за новорічними колядками і вертепами, називаючи їхніх учасників «націоналістично налаштованими особами».

Один з таких епізодів детально описаний в інформаційному повідомленні першому секретарю ЦК Компартії УРСР Петру Шелесту від 20 січня 1972 року. У документі розповідалося про колядування «ватаг» людей у Києві та Львові протягом 31 грудня 1971 – 1 січня 1972 рр. з найдрібнішими подробицями – аж до того, скільки грошей отримали колядники і на що їх витратили.

До колядування долучилось 45 учасників: поети Ігор та Ірина Калининці, художниця Стефанія Шабатура, психолог Михайло Горинь та його дружина – педагог Ольга Горинь, педагог і літературний критик Володимир Іванишин, Марія Антонів, Марія Ковальська, Ярослав Мацелюх, учителька Любомира Попадюк, Роман та Леся Лещухи, Марія Гель, Мар'ян Гатала, Ярослав Лемик, Степан Бедрило, Любомир Криса, Раїса Мороз, Микола Білоус, художник Богдан Сорока з дружиною Любою та інші.

«Як видно з викладеного, підбір колядників у Києві та Львові, а також окремих людей, у яких відбувають-

ся колядки, здійснюється передусім тенденційно та використовується націоналістично налаштованими елементами у власних цілях», – писали в КДБ і рекомендували «використати обряд колядок в ідеологічно вигідному плані».

Вже незабаром проти учасників святкових вертепів почалися репресії. Операція, яка в документах КДБ фігурувала під назвою «Блок», розпочалася 12 січня 1972 року. Із документа випливає, що в межах операції КДБ провела обшуки у Києві та Львові в помешканнях української інтелігенції та дисидентів. Обшуки завершилися конфіскацією «різноманітних антира-

дянських націоналістичних і політично шкідливих матеріалів», а також арештами учасників колядування та інших дисидентів.

На цьому гоніння проти колядників не припинилися. У 1974 році радянська спецслужба направила секретний донос на ім'я нового першого секретаря ЦК Компартії України – Володимира Щербицького. У ньому також йшлося про підготовку «окремими націоналістично налаштованими особами новорічних колядок».

Операція «Блок» передбачала посилене патрулювання міліцією та «дружинниками» місць появи колядників. Крім того, радянська спецслужба вдавалася і до прослуховування телефонних розмов та стеження. Але багато людей усе одно зберігали вірність традиціям: продовжували колядувати та влаштовувати вертепи.

Христина Іванойко, 2 ВСР

«Над вертепом зізда ясна на весь світ засіяла»: історія українського вертепу

Вертеп на Різдво – така ж невід’ємна річ святкування, як і накритий стіл та кутя на ньому, дідухи, павуки. В Україні вертеп з’явився близько XVII століття. Перші згадки датуються 1667 р. Вертеп – автентичне українське театралізоване дійство, що походить від мандрів студентів-бурсаків XVII-XVIII століття. Згодом вертеп поширився по всій країні у вигляді імпровізованих театральних дійств, під час яких розігрувались або побутові сценки, або оспівувалось народження Христа та інші біблійні сценарії. Спочатку вони мали вигляд лялькових театрів, де використовувались маріонетки, але згодом стали долучатися й актори.

Вертеп тимчасово припинив своє існування від початку сталінських репресій і до періоду хрущовської відлиги. Але надалі набрав нових обертів – його почали висвітлювати у мистецтві. Найдавніші тексти вертепної драми – витвір тушинського дяка Івана Даниловича, створений приблизно 1771-1776 рр., та «галаганівський» список, записаний у 1770 році від київських бурсаків.

Вертеп – це загалом ярмаркове дійство, як його назвала культурологиня Діана Клочко у подкасті для Громадського радіо. Ярмаркове дійство, що має на меті привернути

увагу, залучити якнайбільше людей та заробити грошей. Тому актори повинні викладатися на повну: вони зображають гуляння, співають і танцюють. Костюми персонажів зазвичай створювали з матеріалів, що були під рукою. Ці костюми повинні бути яскравими, приваблювати нових глядачів.

Традиційними персонажами вистави є Запорожець, Жид, цар Ірод, Смерть, Ангел, Чорт, Пастушки тощо. Кожен з них має свою роль у дійстві та наділений певними стереотипними, а може й ні, рисами. Наприклад, Жид або Циган – це хитрий чоловік, що любить гроші, але сам по собі він не злий. Чорт та цар Ірод – негативні персонажі, але їхні злі діяння показані геть карикатурно та з гумором, адже зрештою вертеп має на мені звеселити та підбадьорити людей. Запорожець або Козак – навпаки, сміливий, вольовий герой, що перемагає антагоністів. Пастушки та Ангел, звичайно, першочергово потрібні для зображення народження Христа. Усі персонажі, взаємодіючи між собою та з глядачами, створюють дійсно колоритне видовище.

Вертепна хода відбувається головними вулицями міста чи села. Часом актори можуть завітати й до хат односельців. Від них звично лунає

традиційна коляда. Також невід’ємним атрибутом вертепу є Вифлеємська зірка або Звізда. Вона символізує народження Христа, тому жодна вистава не обходиться без неї. Радянський варіант Звізди має лише п’ять променів, але наша традиційна – вісім. Зірку почесноносять колядники від хати до хати.

Вертеп зазнавав і утисків зі сторони радянської влади, і негативу від русифікованих мешканців наших земель. Але зміг витримати, як й інші невмирущі українські традиції, і зараз ми все частіше, з року в рік, зустрічаємо вертепників як в селах, так і в містах. Важливо не забувати про наші давні традиції та зважати й підмічати вплив московії на них. Відновлюйте старі звичаї, відкривайте для себе нові та створюйте їх! Починайте з себе, вашої родини, кола ваших друзів, і тоді традиції житимуть й надалі.

Поліна Власенко, 2 ВСР

Мелодія Різдва: як український «Щедрик» став однією з найвідоміших різдвяних пісень світу

«Щедрик»... Зараз кожен знає цей музичний твір. Твір, який лунає кожен рік по всьому світу, символізуючи радість і тепло свят. Але що нам про нього відомо? Як так сталося, що саме «Щедрик» став символом Різдва?

Назва «Щедрик» походить від назви «щедрівка», що означає народні обрядові пісні, які виконували на свято Щедрого вечора. Але що цікаво – це ще й назва пташки, яка прилітає до України разом з ластівками.

Вважається, що «Щедрик» походить від найстаріших зразків українського фольклору. У передчутті весни люди щедрували, бажали одне одно-

му добра й достатку, перетворюючи на символи поетичної сили, здавалося б, буденні речі: ластівка під вікном ставала вісником весни, а теличка в хліві – оберегом добробуту й заможності. Пісні давали надію на гарний врожай та злагоду.

Ймовірно, «Щедрик» був написаний у Тульчині, на Поділлі, де проживав Микола Леонтович, який на той час був учителем музики та співів. Саме він серйозно взявся за роботу над текстом. І тоді для «Щедрика» настали щасливі часи.

Композитор працював над обробкою пісні понад десять років, намагаючись створити свою версію цієї щедрівки. «Щедрик» мав п'ять редакцій, але тільки четверта влаштувала Леонтовича настільки, що він дозволив її виконати. І ось, 25 грудня 1916 року в Київському університеті Святого Володимира було виконано наш всесвітньовідомий твір під керівництвом Олександра Кошиця. До речі, саме він підштовхнув легендарного композитора дати пісні шанс, усе казав йому, що їй давно місце на сцені.

Через кілька років після виступу сам Симон Петлюра наказав створити Українську республіканську капелу, яка їздила Європою, популяризуючи як «Щедрик», так й інші українські пісні, поширюючи нашу культуру. Після гастролей Франція назвала Леонтовича «українським Бахом», а Польща – «Гомером у музиці».

До Америки «Щедрик» дістався пізніше, коли у 1936 році композитор Пітер Вільховський написав англійський текст до мелодії, перетворивши «Щедрик» на «Carol of the Bells», розповсюджуючи пісню світом.

Сьогодні «Щедрик» має понад тисячу інтерпретацій, від класичних до сучасних, і залишається символом Різдва для мільйонів людей. Пісня, яка має довгу історію, яка вижила і лунає, незважаючи на кількість критики свого часу.

Єлизавета Дмитренко, 2 ВСР

Дідух, павук та кутя - атрибутика українського Різдва

Святкування Різдва в Україні багате на традиції, звичаї та атрибути: дідух, керечун, вертеп, павук, кутя... Список можна продовжувати та продовжувати. Кожен регіон має свої особливості, але в цьому й наша унікальність і всі ми звертаємося до давніх традицій наших предків.

Дідух

Сніп із житніх колосків, що символізував пращурів, український рід. Також його вважали сховком для духів. У давні часи його робили після жнив з останніх викошених колосків поля, це був такий собі останній сніп. Для його створення використовували жито, пшеницю, овес – це була основа, обов'язково із зернових культур, з яких також випікали хліб. За дрогопадні елементи могли брати сухоцвіти, льон, калину тощо.

Будова дідуха також мала значення. Зазвичай йому лаштували від трьох до семи ніг та декілька ярусів. Вважалося, що ці яруси символізують наш світ та потойбічний. Дідуха до хати вносив батько – з чого і починалося святкування Різдва. Разом зі снопом запрошувались і померлі предки родини, їхні духи.

Після свят, себто як відбули Новий рік або навіть Водохрещу, родина мала повитягувати усе зерно та спалити рештки дідуха. Часто це робити коло дерев, щоб обкурити їх та мати багатий урожай наступної осені. За віруваннями наших предків, спалення дідуха також мало прикликати ранню весну і покласти край морозам.

Павук

Ще одна ozdoba Різдва. Солом'яні павуки слугували оберегом оселі та родини. Це не суто український атрибут – павуків також здавна плели фіні й литовці, але у кожного вони мали своє значення.

Обереги створювались з мінімальної кількості матеріалів: солом'яні та натуральних ниток. Перед початком роботи солом'яні залишають на кілька хвилин у гарячій воді – тоді вона не тріскатиметься, коли її будуть нарізати. Павук складається з довільної кількості октаєдрів, що можуть бути різних розмірів, розміщуватись один в одному. Павуки – багаторівневі прикраси, але кількість цих рівнів не обмежена. Додавати чи ні солом'яні зірочки, стрічки, пір'їни – питання смаку.

Кутя

Це ритуальна страва українського столу, з якої починають святкову вечерю. Усі інгредієнти куті несуть у собі певний сенс, а сама страва є жертвою Богу. За повір'ями, ложку куті мав з'їсти кожен член родини, інакше на нього чекатиме смерть у новому році.

Мед, сухофрукти, мак – усе це невід'ємні складові страви. Вважалося, що мед принесе «солодке життя», сухофрукти були символом достатку, а мак – родючості.

У залежності від регіону кутя відрізняється за способом приготування та складом. Разом із зимовими святами у соціальних мережах пронісся конфлікт: з чого правильно готувати кутю – з рису чи пшениці? Спочатку рис вважався їжею для багатих через швидке поширення європейською кухнею. Але згодом, близько ХХ століття, його вже можна було порівнювати з пшоном чи пшеницею – так часто рис зустрічався на українських столах.

Врешті рисова кутя набрала чималої популярності на сході: Донеччина й Луганщина, Харківщина. Також Одеса, Вінниця та Полтава відомі любов'ю до рису. Пшенична ж кутя лишилася переважно на Галичині. Хоч рис і з'явився пізніше за пшеницю, варто не забувати, що родзинки також почали класти в кутю не одразу. Родзинки стали додавати до страви майже у той час, що й рис, і вони також певний період вважались розкішшю. А зараз ніхто не сперечається щодо доцільності додавати їх до куті. Зрештою не обмежуйтеся цими двома крупами, є також приклади з ячменю, пшона та іншого збіжжя.

Поліна Власенко, 2 ВСР

Як змінювалась головна новорічна ялинка України?

Головна ялинка країни – подія, яку чекають та обговорюють всі українці кожного року. Пропоную по-ринуту у минуле та дізнатись, як змінювалась головна новорічна ялинка України.

З початку незалежності України фотографій головної новорічної ялинки залишилось доволі мало, проте все ж таки деякі можна знайти. Глянувши на

Фотографію **1993 р.**, можна побачити цікаві прикраси у вигляді традиційних українських мазанок. А в **1997 р.** ялинка, хоч і звичайна, але виднілась на фоні арки з написом «З новим 1997 роком!».

У **2000-х** роках ялинки декілька років поспіль були схожі одна на одну, прибрані у яскраві вогні, навіть форму мали однаковою. Така тенденція зберігалась до **2005** року. Рік змін, так само і для ялинки. Цього разу вона сяяла блакитними вогниками.

У **2006** р. ялинка відрізнялась своїми подарунками на гілках, а ось з **2007** р. новорічні дерева набувають нової форми, а саме з'являються ялинки у «ромбовому стилі». До **2009** р. відрізнялись вони лише вогнями та прикрасами, аж доки у **2010** р. через фінансову кризу ялинка залишилась майже як торішня. У **2011** р. ситуація не змінилась, але принаймні прикрасами стали ромби та солодощі.

У **2012** р. вперше за історію була встановлена штучна ялинка. Сама вона була розмальована у різного кольору смуги. У **2013** р. ялинка ніби зійшла зі сторінок дитячої книжки: виглядала зовсім не натуральною, більш схожою на намальовану, проте чудово створювала настрій казковості.

Одна із найважливіших ялинок за всі роки, це ялинка **2014** р. У зв'язку з подіями, що відбувались на Майдані, головними прикрасами ялинки були українські прапори, прапори інших країн та плакати. Можна точно сказати, що ця ялинка – символ свободи та стійкості.

У **2015** р. із головних змін було перенесення ялинки на Софійську площу, після подій Революції гідності. У таких обставинах ялинка на диво виглядала затишно, палаючи маленькими вогниками та заворожуючи прикрасами у вигляді голубів – символів миру.

У **2016** р. ялинка вітала людей смаколикамі на гілочках. Ялинку в **2017** р. прикрашали кілька кілометрів гірлянд і 42 ліхтарики. А у **2018** р. кольорова ялинка сяяла щодня новим кольором. Для цього було використано аж 3,5 кілометра гірлянди.

А вже у **2019** р. замість різноколірності або звичайних теплих вогнів була представлена ялинка у стилі північного саява. Своім світлом вона ніби змушувала поринути нас у далеку подорож завдяки атмосфері цього унікального дійства.

Ялинка **2020** р. підкорила серця не тільки українського народу, а й багатьох жителів планети та за версією European Best Destinations увійшла до п'ятірки кращих європейських ялинок. Стилізована під казку «Лускунчик», вона мала всі шанси стати першою. Такою вона для нас і була, адже все рідне — найкраще.

У **2021** р. тематикою було обрано чарівний ліс і головною прикрасою був відьомський капелюх, який, на жаль, довелось замінити на Віфлеємську зірку. Саму ялинку прикрашали іграшки у вигляді звірів, грибів, шишок.

Найулюбленішою є ялинка **2022** р., остання мирна ялинка. Мільйони українців сумують за мирними часами, переглядаючи фото з головної ялинки 2022 р. Вона виглядала неймовірно, була прикрашена червоними вогнями та теплими яскравими кульками. Незабутня атмосфера спокою та затишку панувала тоді, і це залишиться у наших спогадах назавжди.

У **2023** р., першому році повномасштабного вторгнення, ялинка, натхненна нашим прапором, запала-ла жовто-блакитними кольорами, що є, безперечно, символом стійкості й до сьогодні.

У **2024** р. ялинка все ще була жовто-блакитна, проте на цей раз це були новорічні іграшки, а на верхівці красувався наш герб.

У **2025** р. головна ялинка України прикрашала площу своїми білими вогниками, що символізували чисте небо над Україною. Проте багатьом людям вона була не до вподоби.

Головна новорічна ялинка — це одна із небагатьох речей, які залишаються у нас як спогад про мирний час. Це знак, що навіть у складні часи ми все ще стійкі та незалежні, маючи змогу святкувати новий рік та милуватись магією головної новорічної ялинки України.

Єва Бурняк, 1 ВСР

Чому 25-го, а не 7-го?

Попри те, що більшість християнських церков світу відзначають Різдво 25 грудня, частина православних, зокрема УПЦ МП, РПЦ та інші, продовжують святкувати його за юліанським календарем, тобто 7 січня. Чи замислювалися ви, звідки взагалі взялися дві дати святкування Різдва? Давайте розберемося.

Точна дата народження Ісуса Христа невідома. Про це не згадується ні в Біблії, ні в інших історичних документах. Однак у III-IV століттях богослови погодилися, що Різдво слід відзначати 25 грудня. Це було зумов-

лено, зокрема, прагненням замінити язичницькі святкування зимового сонцестояння, популярні в Римській імперії.

На момент зародження християнства в Римській імперії користувалися юліанським календарем, створеним Юлієм Цезарем у 45 році до н.е. Цей календар мав річну тривалість у 365 днів і 6 годин. Однак, астрономічний рік триває 365 днів, 5 годин, 48 хвилин і 6 секунд, що створювало похибку у 11 хвилин і 14 секунд щороку. На перший погляд, незначна різниця, але за кожні 128 років

вона накопичувала додаткову добу. Це поступово могло змістити важливі церковні свята, наприклад, Пасху, перетворивши її з весняного на літнє свято, що суперечить всім традиціям.

У 1582 році Папа Римський Григорій XIII вирішив виправити цю похибку. Він запропонував новий календар, у якому деякі високосні роки стали невисокосними. Щоб усунути накопичену різницю в 10 днів, було вирішено просто пропустити їх. Так, після 4 жовтня 1582 року відразу наставо 15 жовтня. Календар, за ім'ям Папи, дістав назву григоріанського.

Католицькі країни майже відразу перейшли на новий стиль. Протестантські — ні, але за наступні два століття також його впровадили. Водночас православні церкви категорично відмовилися від реформи, назвавши її «латинською ерессю».

На українських землях, які перебували у складі Речі Посполитої, григоріанський календар почав діяти невдовзі після його запровадження. Однак, після приєднання цих територій до Російської імперії, тут повернулися до юліанського календаря. Це рішення мало політичне підґрунтя: в імперії вважали, що «католик православному не брат».

Після революції 1917 року УНР перейшла на григоріанський календар. Більшовики також впровадили його, але церква залишилася вірною юліанському стилю. Це створило ситуацію, коли життя простих людей йшло за новим календарем, а церковне — за старим. Через цю розбіжність 25 грудня за юліанським календарем відповідає 7 січня за григоріанським.

25 грудня — це не просто зміна дати, а свідомий вибір України на користь власної ідентичності та культурного розвитку. Це нагода відновити історичну справедливість, адже ще у давні часи українці святкували Різдво саме цього дня. Бо Різдво — не про календар, а про єдність, тепло й віру, які ми несемо у свої серця, незалежно від дати.

Владислава Орел, 1 ВСР

Українське Різдво в умовах війни

Різдво в Україні завжди було особливим святом, яке об'єднувало родини, нагадувало про традиції та велич нашої культури. То як і чи сильно змінилося це свято під час повномасштабної війни?

Різдво Христове – одне з найважливіших свят зимового календаря. Свято символізує народження Ісуса Христа, даруючи людям надію та віру в краще майбутнє. Століттями тому українці святкували його з теплом у серцях й родинним затишком і обов'язковою спільною молитвою. Проте радянська влада та її спроби русифікації призвели до заборони багатьох традицій, які згодом були забуті, а їх місце зайняли чужі, нав'я-

зані. Різдвяний стіл наповнився невідомими ще стравами, а обряди, такі як «Мошула», спалювання дідуха, або водіння кози, почали зникати. Після проголошення незалежності, у 1991 році, традиції почали потроху відроджуватися, а сьогодні вони як ніколи набувають особливого значення.

В умовах повномасштабної війни з'являються нові звичаї, наприклад: запалювання свічок як символ Божого благословення і пам'яті про тих, хто не може розділити святкування через бойові дії чи полон. Колядування зараз є способом об'єднання людей у важкі часи. Кожен може організовувати колядування не лише для святкового настрою, а й для збору коштів на

підтримку армії. Небайдужі влаштовують акції, щоб підтримати наших військових, збирають теплі речі та продукти харчування, які потім відправляють на передову. Також волонтери не забувають про переселенців, які втратили свої домівки. Ця допомога, окрім необхідних речей, також дає надію, яка так потрібна у скрутні часи. Ці добрі справи об'єднують нас і нагадують, що навіть у важкі часи ми можемо підтримувати одне одного.

Святкування Різдва в Україні, особливо в умовах війни, стало символом стійкості, надії та єдності. Незважаючи на труднощі, українці продовжують зберігати свої традиції, адаптуючи їх до нових реалій. Різдво не лише нагадує про нашу глибоку культуру, але й об'єднує людей у спільному прагненні до миру та відновлення нашої країни.

Владислава Лещук, 1 ВСП

Новорічні традиції різних народів

Новий рік — особливий день. Це свято об'єднує всіх жителів нашої планети незалежно від віросповідання та поглядів. Навіть ті, хто не вірить ні в Діда Мороза, ні в Санта-Клауса, все одно відзначають закінчення старого й початок нового року.

Кожна країна має свої особливості, цікаві традиції та навіть дати святкування.

Китай

У Китаї дату святкування Нового року визначають на основі місячних фаз. Зазвичай вона випадає на кінець січня — початок лютого. Під час святової процесії, яка відбувається на вулицях в новорічну ніч, люди запалюють величезну кількість ліхтариків,

аби освітити шлях в новий рік. Крім того, китайці вважають, що це свято оточене злими духами й нечистою силою, яких потрібно відлякувати пестардами та феєрверками. Увечері всі збираються в тісному сімейному колі на святкову вечерю, а вранці наступного дня батьки вручають дітям подарунки — червоні конверти з грошима.

США

Традиції святкування Нового року в США загалом дуже схожі на українські. Тільки там усе відбувається в подвійному масштабі. До того ж для американців характерний певний культ прикрашання своїх будинків. Наприклад, 34-ту вулицю в Балтиморі (штат Меріленд) навіть називають масовим світловим шоу. Тут жителі щороку проводять змагання на найяскравіший і найгарніший будинок. Ще однією відмінністю є те, що американським діткам подарунки під ялиночку (точніше під «різдвяне дерево») приносить Санта-Клаус.

Велика Британія

Жителі Великої Британії прихід Нового року гучно не святкують. Ніхто нікого не запрошує в гості. Проте існує неписане правило, за яким у новорічний вечір або ніч кожен може без жодних запрошень прийти на свято в будь-який дім, навіть до незнайомих людей, і буде привітно прийнятий. Гостю варто принести із собою якусь

випічку, віскі й хоча б невеликий шматочок вугілля, кинути його в сімейне вогнище й побажати, щоб вогонь в цьому будинку горів довго-довго.

Франція

Французи, як й інші народи, прикрашають до свята ялинку. У стародавні часи вони вішали на її гілочки яблука та цукерки, зараз же прикрашають звичайними іграшками, а на підлогу ставлять сантони — дерев'яні або глиняні фігурки. До того ж французи страшенно люблять солодощі. Перед запіканням новорічного пирога вони часто додають до нього біб. Той, кому дістався такий сюрприз, стає «бобовим королем». Це означає, що друзі та родичі мають виконувати його жартівливі забаганки протягом усього новорічного вечора.

Іспанія

В Іспанії Новий рік святкують у колі друзів. Тут є традиція — у новорічну ніч з'їсти 12 виноградин (по одній з кожним новим ударом курантів). Іспанці вірять, що виноград принесе їм удачу в кожному місяці наступного року. У місцевих магазинах навіть продають баночки з очищеними від шкірки та насіння ягодами. Цій традиції вже понад сто років: її започаткували 1908 року, коли місцеві фермери зібрали надвисокий урожай винограду.

Німеччина

Перед Новим роком німці бажають «Guten Rutch!» — скорочення від вислову «Einen Guten Rutch ins neue Jahr!», що дослівно означає «хорошого входження в Новий рік». У Німеччині, як і в багатьох інших країнах, останні 10 секунд року, що минає, відраховують вголос. Потім обіймаються й бажають один одному щасливого Нового року. Після цього запалюють бенгальські вогні або запускають в нічне небо феєрверки. Німці мають для Нового року свій особливий тост: «Prosit Neujahr!». Слово «prosit» походить з латинської мови й означає «за ваше здоров'я!».

Австрія

В Австрії символами удачі та достатку в Новому році здавна вважаються сажотрус і свиня. За давніх часів у Новий рік, коли на вулиці з'являвся сажотрус, люди бігли за ним, намагаючись доторкнутися й забруднитися сажею. Згідно зі звичаєм, 1 січня на обід потрібно їсти свинину (на щастя), хрін (на здоров'я) і зелений горошок (щоб гроші водилися). Монетний двір у Відні вже не один десяток років чеканить до Нового року спеціальну монету-сувенір, на якій зображено хлопчика верхом на свині.

Італія

А от Італія загалом святкує Новий рік так само, як і більшість українців. Єдине, що опівночі італійці як дуже емоційна нація починають голосно кричати. До діток у цій країні приходить Баббо Натале, що означає «різдвяний тато». Але головним новорічним персонажем там залишається фея Бефана — добра стара чарівниця, яка входить до будинку через пічну трубу й кладе маленькі подарунки в черевички дітей. Неслухняним діткам вона залишає вуглинку або ж купу попелу. А от розмови про те, що в новорічну ніч італійці викидають з балконів у двір або просто на вулицю непотрібні домашні речі (посуд, зламані меблі тощо), лише міф.

Єлизавета Дроздова, 2 ВСР

нв

**Ви догортали до кінця!
Редколегія «Nota Bene» дякує за підтримку!
Слава Україні!**